



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

15. De pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ apposita ab Urbano VIII. in
Bulla contra non residentes. Et clare, & breuiter explicatur, quid importet
dicta pœna. Et in prædicto casu quæritur, an si ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

4. Et tandem non desinam pro materia presentis quaestionis apponere hic verba Moscoli in *sum. tr. 16. cap. 8.* ubi sic ait. [Algunos Doctores han dicho, que también se pueden decir, y cantar con toda solemnidad las Míssas de las Vigilias de las tres dichas Pascuas por virtud deste dicho Privilegio, y que desde ellas deviese començar à levantar, y suspender el entredicho. No abraço esta opinion porque verdederamente es hazer mucha violencia à nuestro *cap. Alma mater*, que nominatim señala, y declara los dias de las tres Pascuas del año, y el de la Asuncion de nuestra Señora. Pero tambien es opinion comun, y se puede seguir muy bien en quanto à la Vigilia de la Pascua de Resurreccion, desde de la gloria que en ella se canta con toda solemnidad, y con probabilidad tambien se puede hazer, y guardar lo proprio en la Míssa de la Vigilia de la Pascua de Pentecostes, y para el acierto, y seguridad desta opinion se lea el P. Avila del a Compañia en su tratado de censuras, que allí da la razon porque se deve hazer, y guardar esto, con mas propiedad en la Míssa destas dos Vigilias, que no en la Míssa de la Vigilia de la Pascua de Navidad.

RESOL. XII.

An Clerici conjugati possint interesse Divinis officiis tempore interdicti? Ex p. 5. tr. 10. Ref. 86. alias 85.

§. 1. **N**egativè respondet Hurtad. *tract. de interd. diff. 7. num. 19.* quia isti non gaudent nisi privilegio Canonis & fori, ut patet ex *cap. vn. de Cler. conjug. in 6.* & etiam docet Ioan de la Cruz in *direct. confiten. p. 2. de interd. not. 1.* & Gordonus *tom. 2. lib. 7. q. 16. cap. 4. num. 16.* Trullench in *Bulla Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 2. num. 4.* & alii.

2. Mihi verò magis placet opinio affirmativa cum Villalob. in *sum. tom. 1. tract. 19. diff. 5. num. 7.* Mercero in *3. p. q. 24. de interd. dub. 3. & 4.* Layman *lib. 1. tr. 5. p. 4. cap. 2. num. 2.* Avila p. 5. *disp. 4. sect. 2. dub. 4. concl. 2.* & Coninch de *Sacram. n. disp. 17. dub. 2. num. 30.* si juxta decretum Trident. ex mandato Episcopi alicui Ecclesiae interserviant. Hoc ipso enim quo tales Clerici ita servitio Ecclesiae deputati sunt, videntur in hoc æquales aliis Clericis computari, & consumantur, quia, vel illi tunc non interserviend. Ecclesiae recipiunt sua stipendia, & sic essent meliori conditione, quam alii Clerici, qui non accipiunt stipendia nisi interserviant, & Ecclesia damnum acciperet, quæ & eorum servitio, & suis stipendiis privaretur, vel ipsi iisdem stipendiis privarentur, & hoc esset valde durum, cum ea ratione in gravissimas necessitates, & Clericali statu indignas sine sua culpa conjicerentur.

RESOL. XIII.

An qui habet duo domicilia, alterum in loco interdicto, & alterum in loco non interdicto, censetur ipse interdictus? Ex p. 5. tract. 10. Ref. 71. alias 70.

§. 1. **A**liqui censent manere interdictum, ita Calderin. *tract. de interd. Sed contrarium docet Sylvester ver. interd. 2. n. 13.* quia non est major ratio, ob quam sentiat onus unius populi, quam libertatem alterius, & hanc sententiam amplectitur Suarez *disp. 32. section. 2. num. 16.* cum ea limitatione ut quamdiu habitat in populo interdicto, ferat onus interdicti. quod videtur revera probabile, & ad mentem legislatorum, & ita etiam docet Turrian. *lib. 2. disp. 48. dub. 2.*

RESOL. XIV.

An licitum sit alicui non interdicto audire Míssam Sacerdotis interdicti personaliter? Ex part. 5. tract. 10. Refol. 64.

§. 1. **N**egativam sententiam docet Philip. Faber de *censur. disp. 15. quest. 1. disput. 5. cap. 1. n. 47.* ubi sic ait: Dubium est, an persona non interdicta liceat audire missam Sacerdotis interdicti personaliter? Respondeo si non est publicè denunciatus, nulli dubium esse non peccare, propter Extravag. *Ad evitanda*, de qua in *disp. de excommunicatione* diximus. Si verò est publicè denunciatus, sicut Suarez ubi *supra* *sect. 3. num. 5.* non esse peccatum. Ratio ejus est, quia interdictum personale militat contra personam interdictam, ne faciat, vel audiat Míssam, & divina Officia, ceterasque functiones Ecclesiasticas, non autem prohibet ne quis cum illo communice, aut ejus actionibus assistat, quia nullo in jure hæc prohibitio apparet explicitè nedum, sed neque etiam implicitè. Vnde dummodò talis non communice in ministrando divina, sed solum assistat, inquit prædictus Suarez, minimè peccatum committere. Hæc autem opinio mihi non probatur, neque tunc in praxi servari posse judico, quoniam celebratio divinarum Officiorum activa & passiva est mutua. Vnde cum quis privatur ab activa administratione divinarum, consequenter quoque videtur privari assistentia passiva aliorum ad illa in persona illius. Vnde cum quis interdictus personaliter à celebratione Míssæ, ac divinarum, consequenter etiam prohibitio indicitur, ne alii ei assistant, quia hæc mutua se se consequuntur. Confirmatur hæc doctrina, quia certum est Sacerdotem lic ministrantem peccare mortaliter, cum autem quis illius Sacrificio assistit, cooperari videtur illi, & communicat operi malo, quatenus est illius Sacerdotis, quia est sacrilegium hujusmodi celebrare: ergo mihi videtur etiam peccare, ideo in jure hæc prohibitio continetur implicitè. Hæc Phil. Faber.

2. Sed his minimè obstantibus negativam sententiam cum Suarez tenet novissimè Turrian. *lib. 2. disput. 49. dub. 2.* ubi docet illicitum esse inducere talem Sacerdotem ad dicendum, vel ei cooperari, non tamen solum ejus Míssam audire. Prior pars est manifesta, quia non licet inducere ad actum peccati. Posterior probatur, quia in sola auditione Míssæ non est ulla species cooperationis considerato jure naturali: nullum autem est jus positivum, quo prohibeatur talis auditio Míssæ. Ego puto utramque sententiam probabilem esse, & hanc posteriorem tenet etiam Mercerus in *3. part. q. 24. de interd. dub. 3.* & Filiucius *tom. 1. tract. 18. cap. 3. num. 77.*

RESOL. XV.

De pena interdicti ab ingressu Ecclesie apposta ab Urbano VIII. in Bulla contra non residentes.

Et clarè, & breviter explicatur, quid importet ista pena.

Et in prædicto casu queritur, an si quis ita interdictus celebret intra Ecclesiam, fiat irregularis?

Et quid, si tantum audiat officia divina?

Et an Episcopus interdictus ab ingressu Ecclesie possit intra illam recipere Sacramenta?

Et an possit in Ecclesia exercere actum jurisdictionis proprio interno?

Et inter alia alii decem casus cursim adnotantur, in quibus Episcopis interdicitur ingressus Ecclesie. Ex part. 10. tract. 13. & Misc. 3. Refol. 2.

§. 1. A

pian, ut in Can. Si quis deinceps. 16. quest. 7. Decimo, si excommunicent sine monitione canonica, & presentibus testibus cap. Sacro. de Sens. Excomm.

RESOL. XVI.

An interdictum ab ingressu Ecclesie prohibeatur omnis ingressus?

Et an saltem dum celebratur Divinum Officium, possit talis interdictus ibi orare, loqui, disputare, & concionem audire? Ex part. 5. tract. 10. Refol. 73. aliis 72.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Filiucius in respon. moral. lib. 6. quest. 49. numero 5. Cornejo in 3. part. tract. 5. de interd. disp. 2. §. 4. quest. 1. Iacobus Gordonus in summ. tom. 2. lib. 7. quest. 16. cap. 8. numero 55. & 56. ubi sic ait: Hic quæri potest, prohibito ingressu Ecclesie, quid præcisè censetur prohibitum sub nomine, tituloque huius ingressus? Respondent aliqui tantum prohiberi ingressum tempore divinum Officiorum. Ita Navarr. cap. 27. num. 170. ac proinde quando non sunt divina, posse hominem sic interdictum ingredi templum, & ibidem orare, contendit. Secunda opinio est debere hoc limitari ad formalem, ut loquantur, templi ingressum, hoc est, non esse licitum ingredi templum ob usum, ad quem illud destinatum est, ac proinde non tantum ad audienda divina, sed nec ad orandum permittum esse ingressum, licebit ergo in hac sententia transire per templum, ibidem loqui, disputare, imò & concionem ibi audire. Ita Suar. disp. 35. sect. 4. in fine. Tertia sententia est esse prohibitum omnem Ecclesie ingressum. Ita Abbas cap. Ecclesia, de immuni. Eccles. num. 5. Calderin. de interdicto Ecclesiastico, n. 2. vers. Sed queritur. Faterur tandem Navarr. hanc esse multorum sententiam. Et sanè si excipiamus concessionem, quæ quibusdam diebus festis facta est interdictis hominibus, dict. cap. Alma, §. in festivitatibus, & necessitatem legitimam, ut si quis vocaretur in jus, quod posset interdum dici in Ecclesia. His, inquam exceptis, probabilis est omnem Ecclesie ingressum homini sic interdicto esse prohibitum, quia nulla est ratio cur à verborum proprietate discedamus. Iste verò suspenditur ab ingressu Ecclesie, idque simpliciter, & non restrictè: ergo. Ita Gordonus, satis quidem rigide, & scrupulosè.

2. Idèò negativam sententiam teneo, & ita præter Navarr. docet Reginald. tom. 2. lib. 3. tract. 3. cap. 30. num. 41. Covarruv. in cap. Alma mater. part. 2. §. 1. n. 3. Villalobos in summ. tom. 1. tract. 19. diff. 9. num. 4. Hurtad. tract. de interd. diff. 9. num. 31. Coninch de Sacrament. disp. 17. dub. 2. num. 59. asserentes interdictos ab ingressu Ecclesie dum non celebratur divinum Officium posse ibi orare, quia Ecclesia propriè instituta est ad audienda, vel celebranda divina Officia, non autem ad privatas orationes fundendas, nisi per accidens, & consecutivè. Imò ego puto probabiliter posse interdictum ab ingressu Ecclesie transire per Ecclesiam, dum celebrantur divina Officia, y hazer oracion de passo. Ita ex Navarr. docet Avila part. 5. disp. 4. dub. 5. concl. 6.

RESOL. XVII.

An interdictus ab ingressu Ecclesie possit intra illam recipere Sacramenta? Ex part. 5. tract. 10. Refol. 74. aliis 73.

§. 1. Nega

Quodam Episcopo interrogatus, ut ei explicarem clarè & breviter quid importaret dicta pena. Respondi, quod per dictam penam Episcopus non potest intra Ecclesiam celebrare, nec audire officia Divina, nec in loco sacro sepeliri etiam intra cœmeterium, vel vero extra Ecclesiam, vel sub dio, vel in tentorio, vel etiam in Oratorio privato non erecto auctoritate Episcopi poterit celebrare, sicut etiam & in cœmeterio, licet ibi non possit sepeliri. Poterit etiam extra Ecclesiam exercere jurisdictionem in foro exteriori, dicitur in foro exteriori, quia non poterit absolvere Sacramentaliter, quia est actus ordinis. Præterea circa officia Divina notanda est differentia quadam inter auditionem Divinorum, & celebrationem: nam si celebret intra Ecclesiam sit irregularis, cap. Is cui de sent. excomm. in 6. at vero si tantum audivit Divina, licet peccet mortaliter, non tamen sit irregularis.

2. Sed dubium est, an in nostro casu Episcopus interdictus ab ingressu Ecclesie possit intra illam recipere Sacramenta? Partem negativam tenet glossa, can. present. §. 4. 2. ubi generaliter dicitur, quod cui interdictus Ecclesia, interdicta sunt Sacramenta Ecclesie. Tenet etiam Angelus verb. Suspendio. 3. n. 4. Sylvest. verbo Suspendio. §. 5. circa finem, & aliqui juniores. Sed pars affirmativa est mihi probabilior, quam tenet Pater Henriquez, lib. 13. cap. 32. n. 2. & videtur de mente Calderini, quem referunt, & sequuntur, Ancharanus, Geminianus, & Francus dicto cap. Is cui, in quantum dicunt, quod interdictum ingressus Ecclesie solum respicit officia Divina. Item dictus Episcopus bene poterit ingredi Ecclesiam, & ibi orare privata oratione, tempore quo non celebrantur officia Divina; imò poterit transire per Ecclesiam tempore quo celebrantur officia divina, & orationem facere breviter. Et hæc omnia docet Avila de Cens. par. 5. disp. 4. sect. 3. dub. 5. concl. 5. per totam. Vide etiam Gavantium in Man. Episc. ver. Suspendio. n. 11. Layman lib. 1. tr. 5. part. 1. cap. 1. Filiucius tom. 1. tr. 18. n. 10, & Vgolinum de Cens. Tab. 5. cap. 16. §. 3. Suarez de Cens. rit. 5. disp. 35. sect. 4. Sayrum, lib. 5. cap. 9. Altherium, tom. 2. disp. 7. cap. 2. & alios penes ipsos cum Castro Palao tom. 6. disp. 5. punct. 4. §. 4. per tot.

3. Sed hic obiter pro curiosis adnotabo, præter casum adductum, alios casus, in quibus Episcopis interdictis ingressus Ecclesie. Et primò, si præsumant in confidentiam beneficia Ecclesiastica recipere, ut in Extravag. 109. Pij IV. Secundo, si extra casus necessarios ingrediantur Monialium Monasteria, ut in Extravag. Gregorii XIII. incip. Dubiis que emergunt. Tertiò, si Episcopi Doctorandi facultatem habentes, aliquem promoveri patiantur, non præmissa fidei professione, ut in Extravag. Pij IV. Quarto, si Metropolitanum non denunciant Summo Pontifici absentiam suorum suffraganeorum, & suffraganei antiquiores absentiam suorum Metropolitanorum, ut decernit Tridentina Synodus sess. 6. cap. 1. §. Crescente, de Reformat. Quintò, si sibi usurpent sine iusto titulo bona Ecclesiarum vacantium, ut in cap. Presenti de Offic. ordin. in 6. & in Extravag. unica, ne Sede vacante. Sextò, si præsumant bona Ecclesiarum, &c. præterquam in casibus à jure permixtis alienare, ut in Extravagant. Ambrosio de rebus Ecclesiasticis non alien. Septimò, si occasione visitationis accipiant procuracionem in pecunia, & non in viualibus, ut in capite Exigit. de Censibus, in 6. Octavò, si glossas, annotationes, &c. absque auctoritate Papæ super Decretis Concilii Tridentini edere audeant, ut caverit in Constitut. 73. incip. Benedictus Deus. Pij IV. edita anno 1564. registrata in Bullar. ultimæ editionis, tom. 2. pagina 104. Nonò si Episcopatum de manu Laicæ personæ cum effectu susci-

Pro doctrina huius Ref. lege §. 1. & 2. præcedentis Ref.

Sup. hoc ibidem §. 2. ad med. vel. Item dictus Episcopus